

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3496/2537

นาง สาย สวรรค์ สิงห์ พิทักษ์โจทก์ นาย รังสรรค์ สิงห์ พิทักษ์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1574, ป.วิ.พ. มาตรา 248, ป.พ.พ. มาตรา 21, ป.พ.พ. มาตรา 1569

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1574 ได้บัญญัติไว้เฉพาะในกรณีที่
ผู้ใช้อำนาจปกครองของผู้เยาว์ทำนิติกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์จะต้องได้รับอนุญาตจาก
ศาลเสียก่อน แต่เมื่อโจทก์ซึ่งเป็นผู้เยาว์เป็นผู้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับจำเลยทั้งสอง
เองบิดาโจทก์เพียงแต่ลงลายมือชื่อในฐานะพยานเท่านั้น จึงไม่ต้องได้รับอนุญาตจากศาลและ
ถือว่าบิดาโจทก์ซึ่งเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมให้ความยินยอมแล้ว สัญญา
ประนีประนอมยอมความดังกล่าว จึงสมบูรณ์มีผลใช้บังคับได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์และจำเลยที่ 1 เป็นสามีภริยากัน ก่อนจดทะเบียนสมรสจำเลยทั้งสองได้ตกลง
กับโจทก์ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอโพธารามว่า จะให้จำเลยที่ 1 จดทะเบียนสมรสกับโจทก์ให้เงิน
สินสอดกับโจทก์ 40,000 บาท และจะจัดพิธีแต่งงานตามประเพณีในเดือนกรกฎาคม 2533 หลัง
แต่งงานตามประเพณีไปแล้ว 2 เดือน จำเลยทั้งสองจะมอบทองรูปพรรณหนัก 2 บาท ให้โจทก์ ทั้งนี้
เพื่อระงับคดีอาญาที่โจทก์แจ้งความดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 แต่จำเลยทั้งสองไม่ชำระเงิน 40,000
บาท ไม่จัดงานแต่งงานตามประเพณีและไม่มอบทองรูปพรรณหนัก 2 บาท มูลค่า 10,000 บาท
ให้โจทก์ ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระเงิน 50,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย
ร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระให้แก่โจทก์เสร็จสิ้นจำเลย ทั้งสองให้การและ
ฟ้องแย้งว่า จำเลยที่ 2 ไม่ได้ลงลายมือชื่อเป็นคู่สัญญากับโจทก์ จึงไม่มีนิติสัมพันธ์กันสัญญา
ประนีประนอมยอมความเป็นโมฆะเพราะทำโดยมิได้รับอนุญาตจากศาลนอกจากนี้จำเลยที่ 1
ทำสัญญากับโจทก์เพราะถูกขู่เชื้ญว่าจะดำเนินคดีเรื่องข่มขืนกระทำชำเรา สัญญา
ประนีประนอมยอมความจึงตกเป็นโมฆะเช่นกัน โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเรียกค่าสินสอด เพราะโจทก์
ไม่ใช่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของฝ่ายหญิง จำเลยที่ 1 จดทะเบียนสมรสกับโจทก์แล้วต่างคนต่าง
อยู่ ทั้งนี้เพราะมิได้มีเจตนาจะทำการสมรสกันจริงการสมรสจึงเป็นโมฆะ ขอให้ยกฟ้องและ
เพิกถอนการสมรสระหว่างโจทก์และจำเลยที่ 1 โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งว่า การสมรสระหว่างโจทก์
และจำเลยที่ 1 เกิดจากความสมัครใจ มิใช่เกิดจากการข่มขู่หรือบังคับจากผู้ใดจำเลยที่ 1 จึงไม่มี
สิทธิฟ้องขอให้เพิกถอนการสมรส ขอให้ยกฟ้องแย้งศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ใช้เงิน
40,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จแก่
โจทก์ นอกจากนี้ให้ยกและให้ยกฟ้องแย้งโจทก์และจำเลยที่ 1 อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็น
ว่า ให้จำเลยที่ 1 ชำระเงิน 50,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี จากต้นเงิน
ดังกล่าวนับตั้งแต่วันที่ 4 ตุลาคม 2533 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตาม
คำพิพากษาศาลชั้นต้นจำเลยที่ 1 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว คดีนี้โจทก์ฟ้องเรียกเงิน
จากจำเลยเป็นเงิน 50,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีนับแต่วันฟ้องจนกว่าจะ
ชำระเสร็จ จึงเป็นคดีที่มีราคาทรัพย์สินหรือจำนวนทุนทรัพย์ที่พิพาทกันในชั้นฎีกาไม่เกินสองแสน

บาท ต้องห้ามฎีกาในข้อเท็จจริงตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 248วรรคแรก คดีจำเลยที่ 1 คงฎีกาได้แต่เฉพาะข้อกฎหมาย ในการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายศาลฎีกาจะต้องฟัง ข้อเท็จจริงตามที่ศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยมาแล้วจากพยานหลักฐานในสำนวน เมื่อศาลอุทธรณ์ฟัง ข้อเท็จจริงว่า เอกสารหมาย จ.3 เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความที่จำเลยที่ 1 ตกลงจะชดใช้ ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ เนื่องจากมูลละเมิดไม่ใช่เป็นเรื่องจะให้สินสอดแก่บิดามารดาของโจทก์ จึงมีข้อที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยที่ 1 ในปัญหาข้อกฎหมายว่า สัญญา ประนีประนอมยอมความที่ทำกันไว้ตามเอกสารหมาย จ.3 นั้น เป็นโมฆะหรือไม่ จำเลยที่ 1 ฎีกาว่า สัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวเป็นนิติกรรมเกี่ยวแก่ทรัพย์สินของผู้เยาว์ได้ทำขึ้นขณะ โจทก์ยังเป็นผู้เยาว์โจทก์จะต้องได้รับอนุญาตจากศาลเสียก่อน ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1574 เมื่อโจทก์ไม่ได้รับอนุญาตจากศาลก็ตกเป็นโมฆะ นั้น เห็นว่า ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1574 ได้บัญญัติไว้เฉพาะในกรณีที่ ผู้ใช้อำนาจปกครองของผู้เยาว์ ทำนิติกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์จะต้องได้รับอนุญาตจาก ศาลเสียก่อน แต่ตามข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่า โจทก์ผู้เยาว์เป็นผู้ทำสัญญา ประนีประนอมยอมความเองบิดาโจทก์เพียงแต่ลงลายมือชื่อในฐานะพยานเท่านั้น ดังนี้ จึงไม่ต้อง ได้รับอนุญาตจากศาล คำพิพากษาศาลฎีกาที่จำเลยที่ 1 ยกขึ้นมากล่าวอ้างนั้นไม่ตรงกับข้อเท็จจริง ในคดีนี้ ปัญหาต่อไปว่าการที่โจทก์ซึ่งยังเป็นผู้เยาว์ในขณะนั้นทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ตามเอกสารหมาย จ.3 ดังกล่าว เป็นโมฆะหรือไม่ เห็นว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 21 ได้บัญญัติว่า ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใด ๆ ต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรม ก่อนการใด ๆ ที่ผู้เยาว์ได้ทำลงไปปราศจากความยินยอมเช่นนั้นเป็นโมฆะ เว้นแต่จะบัญญัติไว้ เป็นอย่างอื่น จึงเห็นว่า นิติกรรมตามเอกสารหมาย จ.3 นั้น แม้โจทก์ยังเป็นผู้เยาว์ แต่ได้ทำลงไป โดยมีนายบุญมาผู้แทนโดยชอบธรรมลงลายมือชื่อเป็นพยานในเอกสารนั้นย่อมถือได้ว่า ผู้แทนโดยชอบธรรมให้ความยินยอมแล้ว ดังนั้นสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวจึง สมบูรณ์มีผลใช้บังคับได้ฎีกาข้อนี้ของจำเลยที่ 1 ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

ทวีชัย เจริญบัณฑิต · นิเวศน์ คำผอง · ไพศาล รางขางกูร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/3496/2537>